

CHRONICLE

NOVINY PRAŽSKÉHO STUDENTSKÉHO SUMMITU
PRAGUE STUDENT SUMMIT NEWSPAPER

XXII. ROČNÍK 02.
17. PROSINCE 2016

PŘÍJMACÍ ŘÍZENÍ

Nejlepší esej Modelu NATO

s. 14

TÉMATÁ EVROPSKÉ INTEGRACE

Problematická otázka: volný pohyb osob

s. 03

VÝZNAMNÉ HISTORICKÉ UDÁLOSTI

Víkend máme díky Fordovi a krizi

s. 05

Rozhovor: Diplomacie z pohledu ženy

Domníváte se, že se mezi muži a ženami v diplomacii projevují nějaké rozdíly?

Je naprosto logické, že ženy mají jiné kvality a akcentují jiné věci než muži. Přidaná hodnota žen v české diplomacii nebo vůbec v diplomacii jako takové beze sporu je. Umíme si představit celou řadu reálných situací i doma, kde ženy mnohem více akcentují hladké vztahy mezi všemi partnery, ať už v rodině nebo třeba i v rámci firmy. Předcházejí mnohem více konfliktům a mají v mnoha ohledech takzvaný šestý smysl, kdy jsou schopny mnohem lépe číst mezi řádky. A to všechno jsou kvality, které se vám v diplomacii samozřejmě enormním způsobem hodí a kde ta přidaná hodnota žen bezesporu prostě je. V mnoha ohledech se samozřejmě generalizuje a hovoří se o ženách jako o mnohem praktičtějších s lepšími organizačními schopnostmi. Každá žena, která je i matkou, má vytříbený time management. To všechno jsou kvality, které se vám hodí, kdekoli jste, a v diplomacii bezesporu také.

Setkáváte se při své práci spíše s muži nebo se ženami?

Samozřejmě se mnohem víc setkávám s muži, nicméně na velvyslanectví ve Vídni máme takovou poměrně neobvyklou situaci, kdy zde slouží mnohem víc žen, diplomatek, než mužů. Ovšem kamkoli jdete, s jakýmikoli partnery se stýkáte, tak v ideálním případě je to vyvážené, ale

když jdete i do nějaké panelové diskuse, tak málokdy je to opravdu genderově vyrovnané, tak aby tam byl přesný poměr mužů a žen.

Myslíte si, že to nějak ovlivňuje výkon vaší práce?

To si nemyslím, ale samozřejmě když se podíváme třeba na vrcholnou evropskou politiku, tak vidíme jiný styl komunikace a přijetí ze strany Angely Merkelové a jejích ženských protějšků v ostatních vládách. Respektive stejně tak jako muži k sobě tihnou a snáz odstraní společné bariéry komunikace, tak to samozřejmě v nemalé míře platí i o ženách.

Uvědomovala jste si někdy během vaší kariéry, že to, že jste žena, nějak ovlivňuje vaši práci nebo přístup k vám?

Nemyslela jsem si to do té doby, než se narodily děti. Jako mladá juniorní diplomatka jsem byla přijata do diplomatické akademie, pracovala jsem následně v odborech na ministerstvu a dostala jsem enormní šanci poměrně brzy vyjet na ambasádu do Washingtonu, takže jsem samozřejmě vůbec nevnímala, že by na mě byly uplatňovány nějaké diskriminační tendence, a ani to tak nebylo. O to větší rozčarování přišlo, když jsem se setkala s realitou poté, co se mi narodilo první dítě. Tak jsem se vlastně poprvé setkala s náznaky diskriminace na pracovišti

POKRAČOVÁNÍ NA →

Ambasadorka Wonder Woman

V říjnu byla čerstvě pětasedmdesátiletá superhrdinka Wonder Woman jmenována čestnou velvyslankyní OSN pro genderovou rovnost, což vyvolalo kritické reakce. Historie Wonder Woman je však s feministickým hnutím spojena již od úplného začátku.

William Marston, „otec superhrdinky“, psycholog a vynálezce detektoru lži, byl znaven stereotypními komiksovými příběhy, v nichž dobro vítězilo díky fyzické síle. Vymyslel postavu novou. Takovou, která sice také vládne nezměrnou fyzickou mocí, ale která se bojí snažit zabránit, a vítězí díky inteligenci a smyslu pro spravedlnost. Byla to však jeho manželka, psycholožka a právnička Elizabeth Holloway, která rozhodla, že postava musí být revoluční ještě víc. A tak feministka stvořila ženu.

Marstona už během studia inspirovaly sufražetky. S ženským hnutím toho měla hodně společného i jeho studentka Olive Byrne, s níž žil spolu s Elizabeth v polygammním vztahu a jež mu byla inspirací. Olivina matka a slavná teta Margaret Sanger otevřely první kliniku pro plánované rodičovství v USA.

POKRAČOVÁNÍ NA →

s. 15

ÚVODNÍK

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

zvuk rolniček a vůně vánočního cukroví dnes pronikly i na půdu tak významných mezinárodních organizací, jako je NATO, EU nebo OSN, a přinesly mezi vážené velvyslance trošku vánoční nálady.

V mírně pohádkovém duchu se však jednání některých mezinárodních organizací nesou již nějakou dobu – důkazem toho je kontroverzní ustanovení Wonder Woman jakožto velvyslankyně OSN za genderovou rovnost, o kterém si v tomto čísle můžete přečíst. Zda i další dění v mezinárodních organizacích bylo pohádkové, můžete posoudit sami ve sloupku s novinkami.

Ale ne všechna témata si mohou dovolit být vánoční nebo pohádková. V tomto čísle Chronicle najdete detailní pojednání o Brettonwoodských institucích a stanoviska dvou států k této problematice. Odhalíme také taje důležité ekonomické organizace – Skupiny Světové banky a na straně 5 naleznete historii pětidenního pracovního týdne. Toto číslo však není zaměřeno pouze ekonomicky. V rozhovoru s diplomatkou Martinou Tauberovou se podíváme na spletitý svět diplomacie z pohledu ženy, a pokud vám od poslední utekla nějaká důležitá událost, na poslední stránce můžete tyto mezery jako o závod dohnat.

Jak vidíte, milí účastníci, byť všichni kolem už zpívají koledy, Chronicle opět přichází s várkou palčivých a nekonvenčních témat, která vám ve vánočním čase poskytnou mnoho podnětů k uvažování o *uspořádání světa*, pokud ovšem nebudete mít štěstí a Ježíšek vám tuto novou knihu od významného diplomata nenadělí pod stromeček. ■

Linda Coufalová

šéfredaktorka Chronicle

HOSTÉ II. PŘÍPRAVNÉHO SETKÁNÍ

Ondřej Horký Hlucháň

ZÁSTUPCE ŘEDITELE PRO VÝZKUM, ÚSTAV MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Jan Michal

BÝVALÝ VEDOUcí ZASTOUPENÍ EVROPSKÉ KOMISE V ČR

Bedřich Moldan

ZÁSTUPCE ŘEDITELE CENTRA PRO OTÁZKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, UK

Candida Novák-Hornáková

BÝVALÁ PRVNÍ TAJEMNICE II. VÝBORU STÁLE MISE ČR PŘI OSN

Petr Švec

ŘEDITEL NÁRODNÍ SÍTĚ ZDRAVÝCH MĚST ČR

Petr Vilím

OXFORD UNIVERSITY

Vít Dostál

ŘEDITEL VÝZKUMNÉHO CENTRA AMO

Kryštof Kruliš

ANALYTIK VÝZKUMNÉHO CENTRA AMO

Martin Rey

DOKTORAND NA VYSOKÉ ŠKOLE EKONOMICKÉ V PRAZE

Michal Thim

ANALYTIK VÝZKUMNÉHO CENTRA AMO

Iva Sojková

DOKTORANDKA NA UNIVERZITĚ HRADEC KRÁLOVÉ

Jakub Záhora

ANALYTIK VÝZKUMNÉHO CENTRA AMO

Termíny přípravných setkání

19. listopadu 2016

17. prosince 2016

28. ledna 2017

25. února 2017

18. března 2017

TÉMATÁ EVROPSKÉ INTEGRACE

Problematická otázka: volný pohyb osob

Volný pohyb osob jako jedna ze čtyř základních svobod vnitřního trhu EU figuruje spolu s pohybem zboží, kapitálu a služeb v Maastrichtské smlouvě. Umožňuje unijním občanům a jejich rodinám svobodně využívat teritorium EU. Podporuje cirkulaci studentů i pracovníků v honbě za vzdělanější a ekonomicky konkurenceschopnější společností.

Pohledem právníka:

Bez ohledu na to, že britský ministr zahraničí považuje zařazení volného pohybu osob mezi základní svobody za „blbost“, lze jeho kořeny vystopovat už v roce 1957 v článku 45 Smlouvy o fungování EU (Římské smlouvy), který zajišťuje volný pohyb pracovníků. Jednotný evropský akt (1987) zpřístupnil tuto svobodu také studentům, kteří do té doby mohli využít vzdělávací systém jiné země jen tehdy, když tam pracoval jejich rodinný příslušník, důchodcům a osobám žijícím z nezávislých příjmů.

Maastrichtská smlouva (Smlouva o EU), jež vstoupila v platnost v roce 1993, vytvořila unijní občanství. To nabývá automaticky každý občan členského státu, a spolu s ním právo volně cestovat, pracovat, usazovat se a podnikat v ostatních členských zemích. Od roku 1994 se čtyři svobody vztahují také na osoby pocházející z Evropského hospodářského prostoru (Norsko, Island, Lichtenštejnsko) a Švýcarska. Tyto země musí přizpůsobovat své právní systémy unijním standardům.

Zásada národního zacházení ustanovuje, že osoby z kteréhokoliv členského státu mají stejná práva a povinnosti jako příslušníci hostitelského státu. Platí zákaz přímé i nepřímé diskriminace. Omezení jsou možná v případě porušení veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví. Směrnice 38/2004/ES poskytuje právo volně se pohybovat a pobývat na území členských států i rodinným příslušníkům unijních občanů (tedy i z nečlenských zemí).

Zrušení kontrol osob a zboží na vnitřních hranicích včetně letišť a přístavů zajistila Schengenská smlouva, aby (slovy lucemburského politika Roberta Goebbelse) „nebylo za chvíli výhodnější být zbožím než člověkem“. Výjimku umožňující dále provádět hraniční kontroly si vyjednalo Spojené království a Irsko.

Možnosti žít a pracovat v jiné členské zemi využívají průměrně 2 % občanů EU, přesto jde nyní o citlivé politické téma, které se radikalizuje. Volný pohyb osob však nemá čistě ekonomické intence, má sloužit k posilování soudržnosti evropské společnosti

díky lepšímu poznání sousedů. Jeho motivy jsou nepopíratelně politické.

Pohledem ekonomy:

Koncept nabídky a poptávky lze samozřejmě aplikovat i na trh práce, kde srovnáváme práci poptávanou firmami s nabídkou pracovních schopných lidí při dané mzdě a kde má volný pohyb osob svůj nepopíratelný vliv.

Z evropského úhlu pohledu se při volném pohybu osob může nabídka pracovní síly snadno zvýšit a přinést dva přímé důsledky – obávané snížení mezd, které je často používáno jako argument proti neomezenému pohybu osob, ale i více pracovních míst, což popírá druhý běžně užívaný argument, že „imigranti berou lidem práci“. S větším množstvím odvedené práce se totiž zvyšuje i celková produkce i nabídka zboží a služeb, což má za následek snižující se ceny, které vyrovnají efekt snižujících se mezd. Současně tak dochází k růstu v reálných hodnotách.

Volný pohyb osob může podpořit i soutěživost a specializaci určitých oblastí. Například tím, že se tvoří vědecká centra či střediska pro výzkum a inovace, se kumulují znalosti, a je tak podporován další rozvoj lidského vědění. Zároveň pohyb pracovní síly stimuluje konkurenci, a tím pobízí zvýšení produktivity a podnikavosti, které lze považovat za předpoklady dlouhodobé prosperity.

Právě neproduktivita totiž stála za ekonomickými problémy Spojeného království v 70. letech. Je to přitom Británie, která se, jak se zdá, nejvíce obává otevření svých hranic, a která v referendu odhlasovala vystoupení z Evropské unie. Paradoxně přitom sám Boris Johnson, bývalý starosta Londýna, nejsilnější hlas probrexitové kampaně a nynější britský ministr zahraničí, v nedávném rozhovoru pro Hospodářské noviny přijal migraci jako pozitivní pro rozvoj Londýna.

Zbavení se omezení pro pohyb osob může tedy přispět k zvýšení nabídky pracovních sil a tím i dopomoci k zajištění reálného růstu díky větší produkci, možnosti specializace a konkurenčnímu prostředí. Namísto toho se ale zvyšuje poptávka po projevech národní hrdosti a obavách z cizího. Proti tomu je sebelepší ekonomická poučka krátká. ■

Tomáš Krause
Anna Umlaufová
redaktoři *Chronicle*

ROZHOVOR

Martina Tauberová: Diplomacie z pohledu ženy

POKRAČOVÁNÍ Z TITULNÍ STRANY

Smím se zeptat, jaké ty náznaky byly?

Například na Ministerstvu zahraničních věcí se diplomat, který působí v ústředí, musí přihlásit do výběrového řízení, pokud chce vyjet do zahraničí. Každé umisťování do zahraničí probíhá touto formou. No a kde jinde se vám více uplatní nějaký diskriminační prvek než ve výběrovém řízení. Bylo zcela evidentní, že jakkoli jsem výběrové řízení na konkrétní místo vyhrála, to znamená, že se celá komise usnesla a vybrala mě, tak jsem ve finále nikam nejela, protože pan velvyslanec zjistil, že mám malé dítě.

Zmiňovala jste, že v diplomacii je více můžu než žen.

Myslíte, že se snad ženy bojí diplomacie nebo že se setkávají s více překážkami na začátku své kariéry?

Nemyslím si, že je míň žen v diplomacii, ale rozhodně platí to, že je mnohem míň žen ve vrcholných funkcích. Když si představíte hierarchickou strukturu a představíte si pyramidu, tak vidíte, že základna je plná žen. Juniorní diplomatky nastupují na ministerstvo v mnohem větší míře než juniorní diplomati. Zde vidíte opravdu silné zastoupení mladých dívek, ale ten filtr, který v následujících letech probíhá, a nedej bože potom i ty diskriminační tendence vedou k tomu, že máme pouze mizivé procento žen na pozicích velvyslankyň, že máme naprosto neadekvátní zastoupení žen v řídicích funkcích, ať už na pozicích vrchních ředitelů, tak i na pozicích náměstků. A ministryni zahraničí jsme v České republice ještě neměli.

Daniel Koštoval z ministerstva obrany na své přednášce říkal, jak je těžké skloubit s diplomacií i rodinný život.

Jak se to daří vám?

Když máte doma partnera, nemáte děti, tak je ta situace samozřejmě mnohem jednodušší. Nicméně i to vlastně může vést k situaci, že v okamžiku, kdy vy chcete realizovat svoji kariéru a vyjet do zahraničí, tak musíte vzít ohled na svého partnera. A ne každý partner u ženy diplomatky je ochotný vzdát se kariéry a odjet do zahraničí s nejasnou perspektivou, zdali v té zemi vůbec bude smět pracovat, zdali tam, když už bude smět pracovat, dostane práci. A když máte partnera, který ani nehovoří jazyky, tak ta šance je poměrně nulová. Žena diplomatka řeší mnohem víc potřebu sladování rodinného a profesního života než muž, protože klasická představa o diplomatovi je o muži, jehož manželka doprovází všude, kam jede, stará se o děti a nemá tu potřebu v zahraničí pracovat.

Smím se zeptat, jestli se ministerstvo zahraničních věcí nějak stará o rodiny svých zaměstnanců?

Ta situace se rok od roku zlepšuje. Na ministerstvu v rámci personálního odboru působí pracovník, který má na starosti právě rodinné záležitosti. Krom toho, že jezdí na jednání evropské asociace rodinných partnerů, má na starosti i řešení praktických problémů, co se týká školství, co se týká samozřejmě vzdělávání dětí v zahraničí, co se týká pracovních podmínek

pro partnery, co se týká i dejme tomu školení partnerů, vůbec jejich výjezd do zahraničí po boku svého diplomatického partnera. **Takže situace se zlepšuje. Dovedete si představit, jak by mohla vypadat v ideálním případě?**

Samozřejmě si to umím představit, protože vidím celou řadu neduhů, které ještě nemáme vůbec dotažené a které právě úplně nahraňují tomu ideálnímu stavu, což je sladování rodinného a profesního života, které je nejen ponecháno na tom daném zaměstnanci MZV jako diplomatickém pracovníkovi, ale je samozřejmě podporováno stran toho zaměstnavatele. Chce-li český stát a ministerstvo zahraničí, aby jeho pracovníci měli zájem i v dnešní době vyjíždět do zahraničí, tak jim samozřejmě musí vytvářet podmínky. A je smutným faktem, že poměrně vysoké procento pracovníků MZV má rozvrácené rodiny. Jsou rozvedení, respektive vyjíždějí bez svých partnerů a bez svých dětí, protože partnerka s dětmi odmítne při druhém výjezdu svého partnera doprovázet nebo manžel rovnou řekne, že s partnerkou diplomatkou nikam nepojede.

Ještě se vrátím k tomu, co jste říkala na začátku s tím, že ženy mají k diplomacii jiné předpoklady než muži. Domníváte se, že v politice mohou ženy pomoci k dosažení konsenzu? Že jsou například věcnější?

Ženy, pakliže generalizujeme, beze sporu věcnější jsou. Že předchází konfliktům, beze sporu pravda je. Samozřejmě jako v každé otázce a každé oblasti máte výjimky, ale dá se nicméně dospět k závěru ze sociologického hlediska, že vyšší procento žen v rámci nějaké komunity, což je například Parlament České republiky, by přispělo k mnohem věcnějšímu a mnohem méně afektovanému a arogantnímu stylu české politiky.

Martina Tauberová

VELVYSLANECKÁ RADA,
VEDOUcí OEÚ NA AMBASÁDĚ V RAKOUSKU

V současné době působí na ambasádě ve Vídni jako vedoucí obchodně-ekonomického úseku. Na Ministerstvu zahraničních věcí ČR působila od roku 2002. Předtím studovala na Vysoké škole ekonomické v Praze. ■

Ale problém je nejenom v tom, že ženy vidí své pole působnosti úplně někde jinde a do politiky se obecně příliš nehrnou, právě protože je příliš maskuliní a právě protože je příliš agresivní a vyhrocená. Zároveň ale ty ženy, které už se do věcí veřejných nějakým způsobem zapojují například na lokální úrovni, už nejsou tolik podporovány, aby postupovaly dále na celostátní úroveň. Když politické strany vyplňují své kandidátky, tak málokterá si vytyčí, že bude přistupovat naprosto rovnocenně a podporovat pozitivní diskriminaci v tom, že bude ženy umísťovat na vyšší, přední příčky na svých kandidátkách. To samozřejmě potom vede k tomu, že ženy (i ty, které se o politiku zajímají) se v mnohem menší míře objevují na kandidátkách, a protože jsou na spodních příčkách, tak se prostě do parlamentu nedostanou. Důsledkem je, že v parlamentu je poměrně malé zastoupení žen a ze sociologického hlediska je jich tam příliš málo na to, aby měly šanci a kuráž v tom maskuliním prostředí nějakým způsobem uzpůsobovat styl politiky a usměřňovat ho tím ryze ženským způsobem.

Dovedete si představit nějaký způsob, jak by se ženy mohly více zapojit do politiky kromě tedy již zmiňované pozitivní diskriminace?

Myslím, že těch aktivních kroků je poměrně málo. Můžete samozřejmě začít tím, že budete v mnohem větší míře pěstovat veřejnou debatu ve školství. Samozřejmě že učitelé by měli už na základních školách nemluvě vůbec o středních a vysokých školách mnohem víc se studenty diskutovat, dávat jim ten prostor

tak, aby vyjadřovali své názory, a v ženách, v dívkách budovat určitou kuráž, sebevědomí, tak aby měly možnost a i schopnost se veřejně vyjadřovat. Potom by se to mohlo promítnout v tom, že se ženy budou mnohem víc zaměřovat na veřejné otázky a veřejné dění. Samozřejmě se to dá v dlouhodobějším sledu podpořit například tím, že stát bude více podporovat sladování rodinného a profesního života tak, aby česká žena nebyla stahaná z práce, stahaná z toho, že musí řešit rodinu, že má na 100 % na starost domácí práce a že musí mít práci na plný úvazek místo toho, aby jí zaměstnavatel umožnil zkrácený úvazek a ona tak měla větší šanci všechno stíhat. A potom ženy budou mít čas také chodit na debatační kroužky, účastnit se různých výborů ať už na lokální nebo na vyšší, regionální úrovni, tak aby se efektivně do té veřejné politiky a veřejného dění mohly zapojovat. ■

Anna Umlaufová
redaktorka *Chronicle*

VÝZNAMNÉ HISTORICKÉ UDÁLOSTI

Víkend máme díky Fordovi a krizi

Zamýšleli jste se někdy, jak se v češtině vzalo slovo víkend? Máte-li i jen základní znalosti angličtiny, jistě byste si vsadili na to, že jde jen o fonetický přepis slova weekend. Je tomu opravdu tak. Původ slova víkend totiž odráží to, že jsme rozdělení týdne na pět dní pracovních následovaných dvěma dny odpočinku dovezli ze Spojených států amerických.

Příběh víkendu se začíná psát na začátku 20. století, do té doby byl standardem šesti- či sedmidenní pracovní týden, kdy onen volný den předepisoval náboženství, u židů to byla sobota, u křesťanů neděle. První víkendy vlivem toho vznikaly v malých amerických podnicích, které zaměstnávaly významné počty pracovníků obou vyznání. Otázka jednoho volného dne navíc dlouho nepatřila mezi priority zaměstnanců ani odborů, ty se soustředily především na snížení denního počtu

pracovních hodin a obecně na zlepšení pracovních podmínek – o pětidenním pracovním týdně se začalo hovořit až na začátku 20. let.

První krokem k celosvětovému rozšíření pětidenního a čtyřicetihodinového pracovního týdne však nakonec bylo pragmatické rozhodnutí Henryho Forda, který od 1. května 1926 začal své továrny zavírat na sobotu a neděli bez zkrácení mezd s vídinou toho, že odpočatí zaměstnanci budou v práci produktivnější. Ford tím navázal na své rozhodnutí z roku 1914, kdy podobně předběhl většinu amerického průmyslu zavedením osmihodinového pracovního dne a dalších výhod pro své dělníky.

I přes následný úspěch některých odborů při prosazování pětidenního pracovního týdne, došlo k tomu, že se z něj stal standard, až vlivem Velké hospodářské krize, jež započala na konci roku 1929 a při níž došlo mezi lety 1929 a 1933 k propadu reálného HDP Spojených států o čtvrtinu a průmyslové výroby až o polovinu. Reakcí zaměstnavatelů na tyto drastické události totiž bylo, mimo propouštění a redukce mezd,

zkrácení pracovní doby. Uvádí se, že v roce 1934 činila průměrná délka pracovního týdne 42 hodin, zatímco ve dvacátých letech to bylo 49 hodin.

Konečnou kodifikaci pětidenního a čtyřicetihodinového pracovního týdne v USA pak alespoň pro některá odvětví přineslo schválení Fair Labor Standards Act v roce 1938, tento zákon mimo jiné zavedl i minimální mzdu a téměř úplné zrušení dětské práce.

V Československu jsme si na pětidenní pracovní týden museli počkat až do roku 1968, i když v šedesátých letech se pracovalo a chodilo do školy jen o lichých sobotách. Asi ne náhodou z tohoto období pocházejí první slovníkové zmínky o slově víkend, které se doposud používalo v původním tvaru weekend. ■

Jakub Kopřiva
redaktor *Chronicle*

NOVINKY Z MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍ

EU

- Tvrdé kritice ze strany EU čelí Turecko, kvůli potírání opozice a nerespektování menšin se v Evropském parlamentu diskutovalo i o zmrazení přístupových jednání. Turecko ovšem vyhrožuje ukončením dohody o zadržování uprchlíků na svém území.
- Evropská komise navrhla zřízení obranného fondu, který by měl pomoci stabilizovat zhoršenou bezpečnostní situaci a podpořit výdaje na výzkum obranných technologií a nákup vojenského vybavení. Pokud bude návrh schválen v plném rozsahu, jednalo by se dle agentury Reuters o největší fond za poslední dekádu.

OSN

- Rada bezpečnosti OSN schválila uvalení dalších sankcí vůči Severní Koreji, rozhodla se tak v reakci na dosud největší jaderný test. Naprostému zákazu podléhá export mědi, niklu a stříbra, vývoz uhlí by měl být redukován o šedesát procent.
- Východní Aleppo v Sýrii, ovládané povstalci, se nachází v ohnisku probíhajících bojů. K útokům dochází ze strany Sýrie, Ruska i šíitských bojovníků, zmocněnec OSN Staffan de Mistura odhaduje do konce roku odchod asi čtvrt milionu lidí z města.

NATO

- V Bruselu proběhlo tradiční setkání ministrů zahraničí zemí NATO, během kterého za účasti vysoké představitelky EU Federicy Mogherini schválili více než 40 opatření k prohloubení spolupráce EU a NATO.
- Letem dánského hlídkového letounu byla po více než šesti letech ukončena mise Severoatlantské aliance v oblasti Afrického rohu, především somálští piráti zde svého času drželi až tisícovku rukojmí.

O ČEM JEDNÁME?

Brettonwoodské instituce

Když se v městečku Bretton Woods scházeli v červenci 1944 zástupci 44 spojeneckých zemí na Měnové a finanční konferenci Spojených národů, zbýval do úplného konce války a také do ustavení OSN ještě víc než rok. Představitelé USA a Spojeného království totiž považovali dohodu na poválečné podobě mezinárodního ekonomického řádu za tak klíčovou pro uchování očekávaného míru, že bylo nutné k ní dospět co nejdříve. Panoval totiž konsenzus na tom, že katastrofa Velké hospodářské krize měla významný podíl na vypuknutí války, a že je tak nutné zabránit tomu, aby se opakovala.

Přestože se konference účastnili zástupci všech států Spojenců, utvářela ji zejména konfrontace mezi vyjednavací USA vedenými Harry D. Whitem a vyjednavací Spojeného království vedenými lordem Keynesem. Představy obou delegací se shodovaly v tom, že bude třeba zajistit ustálení směnných kurzů a zabránit kompetitivním devalvacím. Keynesův plán ponechával překážky mezinárodnímu obchodu a měl zajistit, aby žádný stát nezískal významnou exportní dominanci, s tím však White, podle něhož měl nové světové uspořádání reflektovat nezpochybnitelnou hospodářskou dominanci USA, nesouhlasil. Právě White měl nakonec návrh, není se čemu divit, když v té době USA významně sponzorovaly válečné úsilí všech ostatních zemí Spojenců.

Výsledkem konference nakonec byl vznik Mezinárodního měnového fondu (IMF), který měl dbát na dodržování systému pevných směnných kurzů a pomáhat jej udržovat tím, že státům v nouzi poskytoval finanční pomoc k udržení pevného

kurzu jejich měny, a Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (IBRD), která měla investovat do světové poválečné obnovy. Každý členský stát pak měl do těchto institucí přispět podle svých relativních možností, výši jeho vkladu pak měla odpovídat váha hlasu v rozhodovacích orgánech. Dohodnuté výše vkladů však spíše odpovídaly mocenským ambicím států než výkonu jejich ekonomik, navíc vklad USA byl navržen tak, aby díky němu mohly Spojené státy důležitá rozhodnutí, včetně úprav velikosti vkladů, vetovat.

Obě instituce prošly za sedm deseti letí od svého vzniku zásadními změnami. Systém pevných směnných kurzů, který měl IMF udržovat, se zhroutil v roce 1971, načež si IMF osvojil roli krizového manažera, který poskytne kapitál a předepíše reformy, jako například při nedávné krizi eurozóny. Aktivita IBRD při poválečné obnově zastínil téměř ihned po jejím vzniku Marshallův plán s několikanásobně větším rozpočtem, v důsledku čehož se IBRD začala věnovat téměř výhradně programům v rozvojovém světě a postupem času se pro ni vžil označení Světová banka (WB).

Právě poměr hlasovací síly států v obou institucích a nepsaná dohoda, že IMF vede Evropan a WB Američan ale odráží spíše realitu 70. let, kdy byly hospodářskými zeměmi USA, západoevropské země a Japonsko. Od světové finanční krize tak sílí hlasy po reformě řízení brettonwoodských institucí. Jedním z fór, kde se státy na ekonomickém vzestupu prou s vyspělými státy o těchto reformách v IMF a Světové bance, je pak i Druhý výbor Valného shromáždění OSN. ■

Jakub Kopřiva
redaktor Chronicle

TOPICS OF TODAY

Is the conflict in the Middle East never ending?

Five years of war have meant the beginning of a series of never ending conflicts. Several efforts poured into stabilizing the region, conferences, peace talks, and ceasefires but all in vain. It raises a crucial question whether the Middle-East was ever stable?

There are several factors that not only destabilized the region, but to this day seem to annoy world leaders. Although it was unavoidable, the American-Soviet feud drastically divided the region, bringing unrest to many countries which had to choose sides in the making of the new world order. Meaning that even though the United States tried to cease Soviet expansion by creating NATO and uniting Europe, the USA still couldn't guarantee that Soviet dominance wouldn't spread south, forcing it to form alliances with unprecedented countries, such as Saudi Arabia, the UAE, and Qatar. Furthermore, it was a race against Soviet influence, especially in countries that would echo Soviet policy. The Soviets, like their American counterparts, did appeal to some Arab states, such

as Syria. Eventually, they formed solid coalitions that were crucial during the Arab-Israeli wars as well as problematic in the current Syrian conflict, which hasn't been resolved by a resolution as the majority of resolutions have been vetoed by the same ally. Moreover, the birth of the state of Israel caused outrage but, surprisingly, it united Arab states in their desire to eradicate it. All these efforts and partnerships came to an end when it was inevitable that Arab states would have to acknowledge the state of Israel as a new player in the region, backed by a force to be reckoned with. Few countries (for example Syria) remained adamant in their position towards what they perceived as the "illegitimate" state, while the new allies were facing changes in government that consequently produced leaders sympathetic to both Israel and the US. In the end, it was just a game, where interests certainly outweighed principles. The Middle East is not only a key region when it comes to its political dominance, but it is also important in economic terms, because there are countries which contain

some of the world's biggest oil reserves. That wealth drew a lot of unwanted attention from countries that would stop at nothing to take part of it, as we have seen, for example, in Iraq. Furthermore, a lot of alliances were formed with countries that were unorthodox in the way they had handled politics, but the West turned the other cheek for the sake of the goldmine it was sitting on.

All in all, there are many interests at stake for the conflict to actually end. It is a never ending cycle of supremacy in a region that has forgotten its principles and taken sides with the big players, which have been offering help in order to preserve their interests. The principles, which might have once be valued in the region, are long gone. The Middle East is a volatile region with an unpredictable future; however, it still remains a crucial and a tricky question in the world of foreign policy. ■

Rafat Kurdi

redaktor Chronicle

VZTAHY MEZI MEZINÁRODNÍMI ORGANIZACEMI

Byť to tak z obrazu světa poskytovaného médiu většinou nevypadá, životní úroveň se celosvětově zvyšuje, a to i právě díky usilovné snaze mezinárodního společenství. Nejedná se pouze o Rozvojové cíle tisíciletí (MDGs) a Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) pod taktovkou OSN. Skupina Světové banky si také stanovila dva celosvětové cíle, kterých chce dosáhnout do roku 2030. Tím prvním je vymýtit extrémní chudobu tak, že se podíl lidí žijících za méně než 1,90 dolarů za den sníží pod tři procenta světové populace. Druhým cílem je sdílená prosperita – snaha podpořit růst příjmů osob, které jsou se svými příjmy ve spodních 40 % své země. Tyto dva cíle se společnými silami snaží naplnit pět organizací, které Skupinu Světové banky tvoří. Jsou jimi Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD), Mezinárodní finanční korporace (IFC), Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA), Multilaterální agentura pro záruky investic (MIGA) a Mezinárodní

centrum pro urovnávání investičních sporů (ICSID).

Skupina prvních tří organizací (IBRD, IFC, IDA) působí jako celek pod názvem Světová banka. V centru stojí Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj, která byla založena (spolu s Mezinárodním měnovým fondem) roku 1944 v Bretton Woods v USA. V roce 1960 pak společně s Mezinárodní asociací pro rozvoj položily základ ke vzniku dnešní Skupiny Světové banky. Finanční prostředky získává Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj na finančních trzích prodejem svých dluhopisů, které jsou pro investory atraktivní z hlediska jejich bezrizikovitosti. Nejvyšší možný rating AAA mají dluhopisy díky tomu, že za IBRD stojí 188 členských států. Vybraným zemím tak může poskytnout potřebné prostředky na rozvojové projekty za úrok, který by pro ně byl běžně nedosažitelný.

Skupina Světové banky funguje doopravdy jako jistá forma banky pro státy, ale nejenom pro ně. IBRD poskytuje půjčky převážně vládám států a vládním firmám,

Skupina Světové banky

naopak IFC své půjčky směřuje převážně k soukromým firmám. IDA se soustředí na rozvoj méně rozvinutých zemí a poskytuje do těchto oblastí bezúročně půjčky. Sdružení nemá vlastní jmění a funguje na základě dobrovolných kapitálových příspěvků dárcovských zemí. MIGA se rovněž soustředí na rozvoj méně rozvinutých zemí, nicméně namísto půjček nabízí investorům do těchto zemí záruky proti ztrátám jejich investic způsobeným nekomerčními riziky, jako jsou například války.

Skupina Světové banky tvoří nedílnou součást mezinárodního společenství a je významným hráčem při udržování ekonomické stability světa a jeho rozvoji. Vzhledem ke svému poslání a mezinárodní důležitosti je jednou ze specializovaných agentur OSN, což jenom potvrzuje její celosvětový význam. ■

Linda Coufalová

šéfredaktorka Chronicle

MODEL OSN

UNSC

První přípravné setkání je úspěšně za námi. Patnáct vážených velvyslanců (ano, Rada bezpečnosti letos znovu zasedá žen prostá) dostalo během tří a půl nabitých hodin příležitost řešit světové problémy. Na úvod všechny čekala seznamovací hra – nepříliš oblíbená to aktivita. Po krátkém seznámení se s UNSC a jejím fungováním se naše patnáctka velmi čile pustila do jednání o mírové dohodě mezi fiktivními královstvími Gršnák a Včilála.

Na bojišti mezi ohnivými katapulty a zaklínači ovcokouzle byla jednání opravdu obtížná a výsledek do poslední minuty zcela nejasný. Válečné stroje se však nakonec úspěšně zastavily a mír byl slavnostně odhlasován. Během jednání své skvělé diplomatické schopnosti projevili všichni velvyslanci, jak úplní nováčci, tak zkušení vyjednaváci.

Během dnešního zasedání budou však velvyslanci řešit ještě zapeklitější oříšek v podobě stále se zhoršující bezpečnostní situace v africkém Burundi. Etnické konflikty, ne nepodobné těm, které před dvaceti lety proběhly v sousední Rwandě, hrozí každým dnem přerůst v genocidu nevídaných rozměrů. Podaří se Radě bezpečnosti uklidnit situace nebo ji čeká další mezinárodní ostuda?

Na vyřešení situace budou mít velvyslanci několik hodin. Ani po nich je však nečeká klid a pohoda – za rohem se pomalu rozhořívá další světový konflikt. Korejská lidově demokratická republika pod vedením dynastie Kimů v posledních měsících stupňuje své jaderné aktivity. Je zřejmé, že pokračující jaderný program je přímým ohrožením Jižní Koreje a jejích západních

ARCHIV PSS

spojenců. Jak se však k věci postaví Čína, Ruská federace a s nimi spřízněné státy? Budou nad krutou komunistickou diktaturou držet ochranou ruku či nad zemí, kde zítra již znamená včera, zlomí pomyslnou hůl? ■

Jan Papajanovský

předseda

ARCHIV PSS

DISEC

První přípravné setkání není ani měsíc za námi a už se setkáváme na dalším, tentokrát předvánočním. Než se podíváme na dnešní program, poohlédněme se ještě za tím, co se v Prvním výboru Valného shromáždění událo naposledy.

Jako se to na úvod sluší a patří, i my jsme naši společnou cestu Summitem započali vzájemným představením se předsednictva i účastníků. Po důvěrném seznámení jsme se ocitli na opuštěném ostrově, ovšem ne doslova, pouze při hře. Pod Vojtovou

taktovkou se skupinky účastníků jaly vymýšlet nový společenský řád pro všechny trosečníky.

Dalším bodem na programu byla přednáška, která měla účastníkům pomoci zorientovat se ve spleťtém množství informací a prozradit něco o jejich vyhledávání a práci s nimi, na jejímž konci se všichni rozdělili do working groups a pustili se do vyhledávání odpovědí na několik otázek, aby si teorii z přednášky rovnou ověřili v praxi. Vzhledem k rychlosti splnění úkolu se ukázalo, že všichni dávali pozor, a mohli jsme se přesunout k poslednímu bodu programu, jímž byla trocha teorie o rétorice.

Tuto prosincovou sobotu nás však čeká pořádná porce nových přednášek a aktivit. Naši účastníci se můžou těšit na představení prvního bodu agendy, kterým jsou ženy v ozbrojených konfliktech. Abychom se dokázali lépe vžít do rolí zástupců států v OSN, tak nás čeká úvod do mezinárodního práva smluvního od Milana Lipovského. K závěru se budeme ve working groups zabývat psaním stanovisek, která se vám jistě budou hodit na závěrečné konferenci. ■

Jonathan Machander

místopředseda

ECOFIN

Už jsou to čtyři týdny ode dne, kdy odstartoval XXII. ročník Pražského studentského summitu a v rámci něho také druhý ročník simulace Hospodářského a finančního výboru. A začali jsme vskutku zostra. Jen co jsme se všichni navzájem představili, postavily se proti sobě dva týmy účastníků ve hře Riskuj s ECOFIN. Ze začátku byl souboj o body z dvaceti pěti políček vyrovnaný, ovšem potom, co jeden člen soupeřícího týmu přičkl v žertu autorství pojmu „neviditelná ruka trhu“ místo Adama Smithe Václavu Klausovi, se vedení chopil prozaicky nazvaný „Tým vlevo“ a do konce hry se jej nevzdal.

Radost vítězů a smutek poražených však musel rychle ustoupit, protože program neúprosně pokračoval dál. Došlo totiž

HRC

Vážení delegáti, je to k nevíře, ale čas utíká velmi rychle, takže už nyní se nacházíte nejen na prahu vánoc, ale i na začátku II. přípravného setkání. Proto jsme si pro vás připravili pár překvapení. To ale až na konec.

V úvodu si lehce připomeňme, co jsme zvládli během našeho prvního společného dne. Abychom se lépe poznali, nejprve jsme se seznámili s vámi i s vašimi státy, a k tomu jsme o každém z vás zjistili nějakou tu zajímavost. Musíme přiznat, že na několik představení jen tak nezapomeneme. Dozvěděli jsme se spoustu užitečných informací o HRC a k tomu jste se ponořili i do tajů lidských práv. Nevynechali jsme ani rétorické dovednosti, které jste si vyzkoušeli před publikem vašich kolegů. Na závěr vás Markéta seznámila s tím, jak správně napsat stanovisko, což jste snad využili při přípravě na naše druhé setkání.

Co nás ale čeká dnes? Především se podíváme na zoubek modernímu otroctví a nucené práci. Je pravdou, že to vskutku není téma přímo předvánoční, nicméně Rada pro lidská práva musí řešit i ne zcela příjemné záležitosti. Ač se to zdá být nemožné, tak v různé intenzitě postihuje moderní otroctví většinu států, avšak většina lidí o tomto světovém fenoménu moc neví. Tudíž je důležité, abyste se s tímto tématem řádně seznámili, jelikož s jistotou pravděpodobnosti se jím budete zabývat na závěrečné konferenci, kde to už bude jen na vás.

Abyste se odreažovali od tíživého tématu, připravili jsme si pro vás další zajímavou hru, na niž můžete napjatě čekat. Novinkou budou pracovní skupiny, kde důkladně probereme pozice vašich států k lidským právům. Můžete se také těšit

na představení prvního tématu, kterým se budeme v následujících měsících zabývat. Ukázalo se, že se pod názvem Ženy a rozvoj skrývá mnohé, zejména však že v důsledku nerovnosti, a dokonce nerovnoprávnosti mezi pohlavími mrháme potenciálem celé poloviny lidstva.

Následovaly working groups, jejichž tématem ale bylo zejména to, z jakých pohnutek a s jakými očekáváními a obavami na Summit účastníci dorazili. Tuto klidnou reflexi však brzy vystřídal existenciální drama – našťastí pouze v teoretické rovině. Na řešení problému přežití při sněhové kalamitě si měli delegáti osahat základní ekonomické koncepty, jako jsou omezenost zdrojů, vzácnost či užitek. Ke cti jim svědčí to, že se téměř všem týmům povedlo nalézt scénář, jak mohou všichni zúčastnění přežít.

Na některé aktivity z prvního přípravného setkání dnes odpoledne navážeme, ale pustíme se také do něčeho nového. Nejprve pohovoříme o Cílech udržitelného rozvoje, které se týkají agendy ECOFIN, dále se účastníci podívají okem ekonomů na to, co to vlastně jsou peníze, což bude do jisté míry přípravou na následující přednášku o druhém bodu agendy s názvem Reforma brettonwoodských institucí. Vrcholem programu ale bude jednání o prvním bodu agendy, kterému budou předcházet working groups, v nichž dojde na hodnocení došlých stanovisek, a také úvod do jednacího řádu. Rozjitřenou náladu z jednání jistě pomůže uklidnit tradiční vánoční recepce, která je posledním bodem programu. ■

Jakub Kopřiva

předseda

na nové pravidelné okénko lidskoprávních zajímavostí, ve kterém vám představíme lidská práva tak, jak jste o nich možná ještě nepřemýšleli.

Jak jsme slibovali na I. setkání, na závěr nás čeká moc příjemná předvánoční událost s překvapením, tedy degustace delikates vašeho státu. Nejen, že jsme se o vás nejprve dozvěděli nějakou tu zajímavost, ale k tomu navíc zjistíme a přímo otestujeme, kdo je jaký kuchař či kuchařka. Podvody à la maminka či babička budou odhaleny!

Jak vidíte, program máme pořádně nabitý, takže za chvíli opět spolu na viděnou! ■

Zdeněk Nevřivý

místopředseda

MODEL OSN

UNESCO

Dnes se koná už druhé přípravné setkání tohoto ročníku Pražského studentského summitu. Věnujme nyní pár řádků ohlednutí se za tím prvním a nastínění dnešního programu.

Po společné dopolední části jsme v orgánu věnovali čas seznamování se mezi sebou navzájem v menších skupinkách roztroušených po budově skrze pár seznamovacích her. Poté následoval přesun všech delegátů a členů předsednictva UNESCO do společných prostor, abychom se společně věnovali trošce teoretického základu, který budeme potřebovat na společné cestě.

V rámci onoho základu jsme se v první řadě věnovali principům fungování a základním myšlenkám UNESCO, načež následovaly

ARCHIV PSS

UNEA

První přípravné setkání letošního ročníku se neslo v duchu představování. Na začátku se delegátům představilo samotné předsednictvo a byla vysvětlena role Environmentálního shromáždění, jeho vztah k Programu OSN pro životní prostředí, i financování. Představen byl také první bod agendy, kterému se budeme v letošním ročníku věnovat. Tím je ochrana ohrožených druhů. Při prezentaci se účastníci vžili do rolí pytláků a na příkladech nosorožců poznali, jaké faktory ovlivňují jejich rozhodování. Zjistili také, jak státy mohou nastavit úspěšnou protipytláckou politiku. České okénko, rubrika, která bude součástí každého přípravného setkání, dovolilo účastníkům nahlédnout do právních předpisů a institucí v oblasti životního prostředí v České republice. Účastníci se také dozvěděli, co všechno by mělo obsahovat stanovisko, aby následně byli schopni jej sami vytvořit.

Nicméně i delegáti měli možnost aktivně se zapojit. Po představení svého regionu se formou hry ocitli v kůži vězně a řešili jeho dilema. Je výhodnější spolupráce a dodržování dohod nebo jejich porušování? Přestože se mezi skupinami nalezli i ti poctiví, většina si neodpustila kvůli vyššímu bodovému zisku ostatní i opakovaně podrazit. Aby toho nebylo málo, byli účastníci v rámci další hry vyhnaní na pustý ostrov. Spolu s ostatními museli diskutovat o užitečnosti několika věcí, které mají na tomto

přednášky na první bod agendy týkající se cenzury internetu a na úvod do problematiky eutanazie. Velmi praktická a důležitá povídání se týkala tvorby stanovisek k řešenému problému a také úvod do samotného jednacího řádu. Mohli jsme si ho také hned vyzkoušet při prvním jednání, které se týkalo představeného problému eutanazie.

Dnes nás čekají další témata a prohloubení znalostí v oblastech představených minule. Ze všeho nejdříve bude probíhat zhodnocení stanovisek, která jste napsali doma. Následovat bude povídání o cílech udržitelného rozvoje OSN. Když jsme zmiňovali prohlubování znalostí z minulého setkání, nemine nás další část jednacího řádu a také úvod do dalšího bodu agendy. Ten tentokrát pokrývá problematiku genderové nerovnosti napříč státy, povoláními a příležitostmi. Den zakončíme dalším jednáním, kde se budeme snažit najít konsenzus v oblasti cenzury internetu. Již se budete moci opírat o hlubší znalosti jednacího řádu a o vámi napsaná stanoviska k této problematice.

Doufáme, že se vám na Pražském studentském summitu líbí a nyní nám na závěr nezbyvá nic víc, než vám popřát další povedené přípravné setkání a plodné jednání. ■

Tomáš Kremel

místopředseda

ARCHIV PSS

ostrově k dispozici. Tím měli příležitost zkusit si obhájit svůj názor, ale i zvážit jiná možná řešení.

Na jaké krásné aktivity se můžeme těšit dnes? Pokračovat bude představování bodů agendy. Tentokrát půjde o zelenou ekonomiku. Dostanete odpověď například na otázku, co je udržitelný rozvoj. Jak bylo zmíněno, v programu nechybí české okénko. Delegáti budou také seznámeni s jednacím řádem, aby si posléze mohli samotné jednání vyzkoušet. Jak podat návrh na přechod ke kulovnímu jednání, jak se přihlásit o reakci na řádný projev nebo vystoupit s technickou poznámkou? To vše bude vysvětleno. A pokud jste přes všechno ten shon okolo přípravného setkání nestihli napsat Ježíškovi, nezapomínejte – dnes je pro to ideální příležitost. ■

Andrea Tunysová

místopředsedkyně

MODEL NATO

This year's first preparatory meeting started traditionally with an introductory part. Not only was the Model NATO introduced, but also the new honourable Ambassadors had the chance to introduce themselves and get to know each other. They did that by answering questions about their worst travel experience, desired superpower or guilty pleasure.

Afterwards, we continued with reaching-a-consensus game. A hypothetical scenario was given, in which countries A, B, C and D were involved in a military dispute and the Ambassadors were supposed to rank the countries by justifiability of their actions. After debating the issue in pairs and in smaller groups, the negotiations started. The discussion was constructive and the consensus was successfully reached.

After a short break, different activities in the working groups followed. Four simultaneous activities targeted at the advancement of presentation, writing and negotiation skills were prepared. Working in smaller groups enabled the Ambassadors to engage more in those activities and to get more specific feedback on their work. It also facilitated the adjustment of the activity to the specific group. Two of those activities focused on writing skills. The first one gave the Ambassadors some ideas about writing their position papers, finding resources and formulating arguments. The second one introduced some useful hints on essay writing. The aim of the third activity was to enhance bargaining skills

ARCHIV PSS

and the last one presented some hints on how to effectively use body language in public speaking.

Today, following the opening remarks, our programme will focus on the accession of Georgia, a topic which was shortly introduced at the first preparatory meeting. This activity will give the Ambassadors the first opportunity to present the standpoints of their respective countries on this matter. Through this activity, they will practise their public speaking skills. The later part of the programme will be very similar to the first preparatory meeting, during which each Ambassador only practised two out of the four skills, therefore we will continue with the rest today. And who knows, maybe that is not everything for today. ■

Zuzana Krulichová

zástupkyně generálního tajemníka

MODEL EU

Jakkoliv je v Bruselu po uplynulém roce nálada pod bodem mrazu, naši ministři hned na prvním společném setkání ukázali, že v Modelu EU bude výrazně hřejivěji. – Ledy roztály už při společném obědě, který byl, jak se v Evropské unii patří, solidární a zmatečný. Následovala krátká předpověď, při níž účastníci poodhalovali, jak pestré a zajímavé bude složení našeho modelu v nadcházejících měsících. Je nutno podotknout, že se s letošním ročníkem zvedl silný východní vítr, a to jak ze vzdálených koutů republiky, tak i bývalé federace. Nakrátko se temná mračna zatahla nad přednáškou o původu euroskepticismu a možné budoucnosti Unie, která vyzněla věru apokalypticky. Naši ministři si poté oddechli, když zavál svěží vánek v podobě rétorické hry, na jejíž počest každý předvedl svůj minutový valčík. A protože se jedná o tanec rytmický a veselý, s úsměvy se společně protančili i přednáškou na jednací řád až k pozdním odpoledním hodinám.

A na co se účastníci mohou těšit na dnešním přípravném setkání, v čase adventním? Odpolední část zahájíme řečnický, a to připravenými projevy – a protože Mikuláš s čerty už chodil, není se čeho bát! A to ani v případě procvičení znalostí jednacího řádu, které proběhne následovně. Jednací řádem se ještě budeme krátce zabývat, jelikož se jedná o věc zapeklitou a opakování je matkou moudrosti. A každý moudrý ministr si jej určitě rád připomene pro první jednání Rady, které bude následovat. V něm se ukáže, kdo dovede mezi jeho úskalími argumentačně bruslit a kdo pouze poslepu dělá piruety. V tomto krátkém cvičném jednání ministrů předvedou, koliko jsou schopni hájit zájmy svých

ARCHIV PSS

vlád, anebo zdali raději ustoupí bruselskému diktátu. A protože se bude projednávat téma doslova na ostří nože, očekáváme pořádně říznou debatu a vybroušená vystoupení!

Co bychom to ale byli za Evropskou unii, nezabývali-li bychom se alespoň chvíli jídlem. Konec dnešního setkání se tedy ponese v duchu vánočním, aneb konzumačním. Za zvuku vánočních koled a cinkajících rolniček na sobích parozích budou ministři moci posoudit to správné zahnutí vanilkových rohlíčků nebo uzavřít smírné dohody se sladkou příchutí, které budou platit až do konce roku... Anebo alespoň večera. ■

Michaela Dvořáková

náměstkyně generální tajemnice Rady

DELEGÁTSKÝ DUEL

**Anežka
Hlinovská**
FRANCIE, ECOFIN

**Jiří
Palounek**
ČÍNA, ECOFIN

Požaduje váš stát reformu brettonwoodských institucí, a proč?

Francouzská republika již několik let opakovaně zdůrazňuje nutnost a důležitost reformování Brettonwoodských institucí, popřípadě celého měnového systému, přičemž se jedná především o zajištění větší transparentnosti, pro kterou se Francie vyslovila například během svého předsednictví G20 v roce 2011.

Není pochyb o tom, že systém řízení a rozhodování o činnosti Mezinárodního měnového fondu (IMF) či Světové banky po dlouhou dobu nerefletoval aktuální globální ekonomickou situaci a význam některých, především rozvíjejících se států, který během uplynulé doby značně stoupl. Avšak ratifikace a implementace reformy Mezinárodního měnového fondu z roku 2010, která proběhla během letošního roku, učinila významný krok ke zlepšení stávající situace. Tato reforma totiž obsahovala, mimo jiné, změny kvót některých členských států. A velikost kvóty státu je právě tím určujícím faktorem pro jeho váhu při hlasování v záležitostech nejen Mezinárodního měnového fondu, ale také Světové banky. Mezi deset států s největšími kvótami se tak dostala Čína, Rusko, Brazílie a Indie. Zvýšila se i váha hlasů ostatních stále se rozvíjejících států. Francie je toho názoru, že právě zvyšování pružnosti systému revize kvót je tou správnou cestou k celkovému zlepšení nyní stále ještě neuspokojivého stavu situace.

Je však nutné si uvědomit hloubku těchto změn a jednat s rozvahou a postupně, nechat si, jak řekla bývalá ministryně financí Francie a nynější generální ředitelka IMF Christine Lagardeová, čas na nadechnutí před dalším kolem reforem.

Pokud se zaměříme na samotný mezinárodní měnový systém, považuje Francie za největší výzvy především zlepšení transparentnosti a monitorování toků kapitálu. Domnívá se také, že by bylo vhodné posilovat globální roli eura i ostatních světových měn, a to především rychle se rozvíjejících států, které jsou dnes všechny zcela zastíněné americkým dolarem, jakožto nejvýznamnější rezervní měnou. ■

Reformace brettonwoodských institucí a potažmo i změny v měnovém systému jsou dle Čínské lidové republiky nejen potřebné, ale za současné situace naprosto nezbytné. Jak Mezinárodní měnový fond, tak Světová banka jsou díky svému zastaralému volebnímu systému naprosto pod kontrolou Spojených států amerických a Evropy. Reforma volebního systému a zavedení automatického regulování volebního práva je pro ČLR tedy hlavní prioritou.

Pro Čínskou lidovou republiku je také nepřijatelné, aby Spojené státy americké měly jako jediný stát na světě právo veta a zároveň měly kvůli "gentlemanské dohodě" s Evropou zajištěné místo generálního ředitele Světové banky, zatímco evropské země okupují stejnou pozici v Mezinárodním měnovém fondu. Prioritou Číny je již po dlouhou dobu zajistit silnější hlas pro rozvojové země, které jsou hlavními příjemci financí jak IMF, tak WB, a to jak v hlasovacím systému, tak v exekutivních pozicích.

ČLR je také zarmoucena tím, že především v posledních dvou dekádách začal jak IMF, tak WB vyvíjet čím dál větší tlak na státy, kterým hodlá finančně pomoci, aby přijaly předem dané reformy, které často neberou v potaz specifika daných států. Toto chování jsme mohli vidět například v Řecku v roce 2008 nebo při asijské finanční krizi.

Další prioritou ČLR je změna politiky IMF, co se dohledu nad členskými státy týče. IMF se dlouhodobě specializuje na kontrolu těch nejméně vyspělých států. ČLR ovšem zastává názor, že dohled je spíše potřebný nad těmi nejvyspělejšími státy, tj. USA a členy EU, jelikož jejich potenciální ekonomické oslabení by mělo dalekosáhlé dopady.

Dle ČLR ovšem netkví problém pouze v brettonwoodských institucích, ale i v samotném měnovém systému. Stejně jako brettonwoodské instituce je i měnový systém příliš závislý na Spojených státech amerických a jejich měně – americkém dolaru. Posledních několik let ukázalo, že americká ekonomika je příliš proměnlivá na to, aby bylo možné i nadále používat dolar jakožto de facto světovou měnu. ■

ÚHEL POHLEDU

**Barbora
Soukupová**

AUSTRÁLIE, UNESCO

**Tadeáš
Dvořák**

BELGIE, NATO

**Michaela
Dlouhá**

UKRAJINA, DISEC

Otázka ①

Co můžeme očekávat od vítěze amerických prezidentských voleb Donalda Trumpa?

①

Ačkoliv toho Donald Trump ve své volební kampani hodně nasliboval, předpokládám, že z toho naštěstí většinu nesplní. Celá jeho cesta do prezidentského úřadu byla provázena mnoha kontroverzemi, např. slibem postavit zeď na hranici s Mexikem, každopádně si nemyslím, že budou pokračovat. Pravdou je, že Spojené státy už dlouho potřebují nějakou zásadnější změnu, kterou Donald Trump rozhodně představuje. Věřím, že z toho Američané co nejvíce „vytěží“. Kam se ale bude politika USA orientovat a jestli Trump naváže nějaké bližší vztahy s Ruskem? No, uvidíme. ■

②

Podle mne je kolem toho teď zbytečně moc povyku. Investice čínských společností v ČR v dohledné době rozhodně nebudou tak markantní, jak si asi mnoho českých politiků představuje. Osobně tuto spolupráci moc nepodporuji, už jenom kvůli nedemokratickému režimu v Číně. A rozhodně nesouhlasím s „podřízeným“ chováním některých našich vládních představitelů. ■

①

Trump. Tornádo americké politiky. Neřízená střela, která během kampaně stává řízenou. Alespoň doufám. O zákeřnou vstupní všech muslimů se nehovoří, že zdi bude plot, místo 11 milionů nelegálních migrantů vyhoštění jen 2 milionů. Po schůzce s Obamou se dokonce nechal slyšet, že z úcty k současnému prezidentovi přehodnotí zrušení Obamacare a situaci „zanalyzuje“. Ono to tak horké nebude. Slovy tří českých klasiků: „Go, Donald, go!“ Sliby se plnit nemají! To zvládneš. ■

②

V téhle záležitosti se musím mírně zastat prezidenta Zemana, jelikož si myslím, že se snaží dobře využívat své reprezentativní pozice a hledá pro české investory nové příležitosti. A těmi beze sporu největší světový vývozcem a druhý největší světový dovozcem je. Ač jsou naše současné obchody v porovnání například ke vztahu s Německem marginální, miliardová Čína je přitažlivá. Co však přitažlivé není, je nedodržování lidských práv. Ne, český Krteček by se v Číně rozhodně neměl učit, jak stabilizovat společnost. Obchod dělejme, ale dělejme ho s lidskou (rozuměno morální) tváří, soudruzi! ■

Otázka ②

Jaký je váš názor na současnou česko-čínskou spolupráci?

①

Zvolení nového prezidenta Spojených států vyvolalo mnohé rozepře, vzhledem k Trumpovým dosavadním názorům se však není čemu divit. Dle mého názoru můžeme od jeho vlády v první řadě očekávat zrušení mezinárodních dohod a zákonů zavedených jeho předchůdcem Barackem Obamou. Je také pravděpodobné, že nový prezident nebude dodržovat sliby ze své předvolební kampaně. Osobně jsem nejvíce zvědavá na spekulace o zlepšení rusko-amerických vztahů, protože by případné dohody o spolupráci nepochybně ovlivnily, ne-li ohrozily, celou Evropu. ■

②

Čína stále patří mezi země, do kterých jde minimum našich vývozu a naopak velké množství čínských výrobků se do ČR dováží. Jsem přesvědčená, že spolupráce (ať už s kýmkoliv) má být výhodná pro obě strany. Česká republika by se rozhodně neměla Číně podřízovat a nechat si diktovat podmínky s postranními úmysly ze strany čínského režimu. Proto jsem, co se současného stavu týče, skeptická, i když si myslím, že spolupráce s Čínou by se neměla ztracovat. ■

Commentary:

To become the Ambassadors in the North Atlantic Council, this year's applicants had to first criticise NATO for mistakes it has made in the past. "When did NATO fail?" we asked. "In Kosovo/ Yugoslavia, Afghanistan, and Libya," the absolute majority of applicants answered. It is hardly surprising that these three topics were so frequent as the missions of NATO in these countries are probably the most controversial and generally well-known.

The first usual problem with the essays can probably be traced down to the popularity itself. Too many times, the essays were repeating simple commonplace arguments about the missions, at times even falling prey to outright propaganda. One-sided views were especially common in the case of Kosovo. We thus recommend to rely on more reliable sources, to check the information you are using, while also being careful when assuming causality.

Furthermore, the applicants should focus on the most fundamental task: Answering the sub-questions stated in the assignment. Oftentimes, the essays were too descriptive and did not bother to analyse the issues. The answer to what should the Alliance actually learn from the failure should definitely not be answered in the conclusion. Conclusion is a space for a summary, not for new information. When dealing with your main message, think before you write. The importance of a clear and logical structure of your ideas cannot be understated.

In general, the quality of the essays was sufficient and the number of meaningless attempts was very low. What surprised us, however, was that not a single applicant has chosen the United States as a first option. If we assume our applicants have very good predictive skills regarding elections, this was probably a wise decision. The Honourable Ambassador of the US will definitely not have an easy job this year. ■

František Novotný
Model NATO Coordinator

Winning essay of Model NATO: When did NATO failed?

Intervention in Yugoslavia (1999)
NATO is a very successful organisation which has been dealing very effectively with majority of the tasks it has encountered. However, there are many people considering some of the steps taken by both NATO (with the USA in lead) and United Nations Security Council (UNSC) in order to maintain peace as failures or at least as not successfully completed, such as intervention in Libya or Afghanistan. Nevertheless, in my opinion, the most unsuccessful operation, which was quite rash and sudden, is the Operation Allied Force in Yugoslavia, which started on March 24, 1999.

The mission was a consequence of unfortunate results of negotiations with Yugoslavian government and its president Slobodan Milosevic. NATO and UN had demanded an immediate end of the oppression of Kosovo Albanians and withdrawal of Yugoslavian troops from Kosovo. However, neither of these had been respected and NATO decided to intervene in order to destroy military targets of Yugoslavia and prevent a humanitarian catastrophe.

The main reason I've chosen the Operation Allied Force is that NATO had not fully respected the international law and security of civilian targets and the civilians themselves. "Aside from standard military objects, NATO targeted bridges and a few tunnels, oil storage facilities, refineries, civil-military factories, television and radio transmitters, and electrical transformer stations and high voltage towers. Not all of these were appropriate military targets under international humanitarian law." Many people were killed in daylight and maybe too many missiles were fired at wrong targets. NATO had certainly underestimated preparations of the attacks and paid not enough attention to civilians during the bombing.

Moreover, the whole operation was led without an agreement of UNSC. The troops should have waited for UNSC to approve the idea of such mission as stated in Chapter VII of Charter of the United Nations. All of the previously stated had caused political damage not only between NATO and the Russian Federation (together with

China); the mood amongst the Kosovars towards the Serbian government and Serbians themselves has been very negative and both of these countries have fallen out since then.

Assuming I could have changed something on this operation, it would have definitely been its duration. NATO acted too quickly. The truth is that situation was alarming; on the other hand, I believe that if the bombings were not so frequent and there was space for more diplomatic sessions, the Serbian government would not have wanted its people to suffer and would have understood their no chance to win. Finally, they would have accepted NATO's conditions. It seems to me that NATO (mainly the USA) wanted to stabilise the situation as soon as possible; nevertheless, the attacks were aimed at a territory of a sovereign country and thus more caution or respect towards the international law and civilians should have been paid.

NATO is a powerful organisation established in order to maintain peace and security all around the world. However, the countries which are not members of NATO have their own borders, governments and policies. Not even NATO can contradict the international law or use its power whenever it wants. As a lesson for the future I would suggest for to be thoroughly prepared, the weapons cannot cause any collateral damage and NATO should also respect the UN Charter and the opinions of other world powers, such as the Russian Federation or China.

Operation Allied Force was not as successful as it could be, despite the words US politics had claimed. On the other hand, every mistake can teach us something new and make us improve our future deeds. I hope NATO will never repeat such mistake again and will stay as powerful world peacekeeper as it has been since its establishment. ■

Jan Hanousek
Canada, NATO

POLITIKA A UMĚNÍ

Velvyslankyně Wonder Woman budí spíš hněv než úžas

POKRAČOVÁNÍ Z TITULNÍ STRANY

Z těchto vlivů se v roce 1941 Wonder Woman zrodila, o dva roky mladší než Batman a o tři než Superman, Spider-Man měl ještě 21 let čas. Je vychována na ostrově Amazonek (odvážný motiv, že lze vychovat dítě bez partnera opačného pohlaví), obklopena postavami z řeckých bájí a přísně oddělená od lidí moderní doby, do jejichž zuřící války nakonec zasáhne.

Ve stejnou chvíli bojuje proti nacismu na papíře také Captain America, dokazující, že komiks je otevřený, reakční žánr vstřebávající dobová společenská a politická témata. Americké výčitky z válek na Blízkém východě dnes prostupují komiksovými filmy, v nichž už superhrdinové nejsou jednoznačně oslavováni jako osvoboditelé. Moderní Captain America řeší navýsost aktuální dilema bezpečnosti vs. svobody, Avengers se po světě setkávají s lidmi, kteří o jejich ochranu nestojí, a v Civil War se řeší, že si USA nemohou dovolit unilaterální akce superhrdinů na cizí půdě – a plánují svěřit jejich kontrolu OSN.

Wonder Woman je ale zvláště angažovaná. Ucházela se o post prezidentky, stala se (prorocky) velvyslankyní OSN, byla spolu se Supermanem vyslána na Krym, aby vyřešila tamní krizi, což se jí povedlo bez krveprolití. Po převratném rozsudku Roe vs. Wade brání potratovou kliniku, také hájí volební práva žen a staví se za sňatky osob stejného pohlaví. Svoje názory vysvětluje Supermanovi takto: „Clarku, v mé zemi jsou pouze ženy. Pro nás to není 'gay' svatba. Je to prostě svatba.“ Co dnes na jejím vzhledu mnozí vnímají jako nemístnou sexualizaci, bylo v době vzniku naopak svobodomyšlným vzkazem tvůrců, že ženy mohou nosit, co chtějí, a samy rozhodovat, kolik kůže vystaví. To vše Wonder Woman zajistilo místo na obálce prvního čísla feministického magazínu Ms. Ženy ji braly vážně.

Čím tedy jako velvyslankyně OSN tolik popouzí? Předně tím, že je většina jejich

úspěchů záležitostí scénáře. Podle kritiků by reálné ženy s reálnými problémy měla zastupovat reálná osoba. Na místě jsou obavy z trivializace tématu ženských práv, jež neobsahují jen zásadu rovnosti před zákonem a svobodu volit, ale i právo na seberealizaci a autonomní určení vlastního osudu včetně výběru partnera a rozhodování o vlastním těle. Tímto se dává světu najevo, že rovnoprávnost žen je západní výmysl, který ani sama OSN nebere vážně, a pseudoprobém, kterým můžeme pověřit neživou.

Mnoho žen cítí bezmoc. Tím spíš v kontextu obsazení deseti nejvyšších míst v OSN, kde je pouze jedna žena. Generálním tajemníkem navíc bude opět muž, António Guterres. Ženám právem vadí, že za ně „křivekchtiví“ muži vybírají i jejich ambasadory.

Nejde ovšem o první fiktivní postavou jmenovanou čestným velvyslancem OSN. Je ve společnosti Medvídky Pú, ambasadorky přátelství, a vily Zvonilky, ambasadorky zeleně. Ostatně jak píše Umberto Eco, literární postavu známe lépe než vlastního otce, protože o ní víme vše, co je možno vědět, nic nám nezamlčuje, a proto jí můžeme dokonale porozumět.

O OSN se po jmenování Wonder Woman rozhodně mluví. Veškeré argumenty pro však zvrátila vůle lidu, když ve výše zmíněné široce podporované petici prohlásil, že „tvůrci Wonder Woman původně opravdu zamýšleli stvořit silnou a nezávislou válečnici sdělující feministické poselství, v současné době je však tato postava převážně asociována jako spoře oděná bílá žena s nedosažitelnými tělesnými proporcemi“. V moderním kontextu má tento argument i bez 45 tisíc podpisů značnou váhu. ■

Tomáš Krause
zástupce šéfredaktorky Chronicle

ZÁVODNÍK

Evropský parlament vyzval ke zmrazení přístupových jednání s Tureckem v souvislosti s represivními opatřeními turecké vlády po zmařeném puči. Turecký prezident Erdogan pohrozil, že v takovém případě umožní vstup v Turecku zadržovaných uprchlíků do Evropy. Angela Merkelová bude již počtvrté usilovat o post německé kancléřky, jejím vyzivatelem by mohl být například předseda Evropského parlamentu Martin Schulz, který se z evropské politiky vrací do německé. Rakušané si v opakované volbě zvolili prezidentem Alexandra van der Bellen. V Kolumbii byla schválena nová dohoda s levicovými povstalci FARC, která by měla ukončit přes půl století trvající občanskou válku. Zemřel kubánský prezident a revolucionář Fidel Castro. Donald Trump rozezlil Čínu, když jako první (budoucí) prezident USA po 37 letech telefonoval s tchajwanskou prezidentkou. Vrah britské poslankyně Jo Coxové dostal doživotní trest. České a slovenské loutkářství se dostalo na Reprezentativní seznam nemateriálního dědictví lidstva. Dva čeští občané byli zadrženi v Turecku při pokusu o překročení hranice s Irákem a obviněni z členství v ozbrojené teroristické organizaci (kurdské YPG). Zoufalství na území České republiky způsobil několikahodinový výpadek služeb poskytovaných Googlem včetně vyhledávače a Gmailu. 64 českých poslanců navrhlo obnovit zákon o hanobení prezidenta. Kdo by veřejně rušil výkon pravomoci a snižoval vážnost prezidenta, mohl by si odsedět až rok vězení. Po vlně kritiky se naštěstí podpora tohoto zákona rozdrobila. Premiér Sobotka odvolal ministra zdravotnictví Němečka a ministra pro lidská práva Dienstbiera. Nahradili je členové ČSSD Miloslav Ludvík a Jan Chvojka. Začala fungovat elektronická evidence tržeb (EET). Vznikla nová politická strana Realisté, která se bude ucházet o přízeň pravicově smýšlejících voličů v příštích volbách. Její ústřední postava, politolog Petr Robejšek, předpovídá vstup strany do parlamentu. ■

Kateřina Porembská
redaktorka Chronicle

Generální partner
Pražského studentského summitu

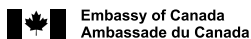
Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Zastoupení v České republice

TOP
Partneři

Partneři

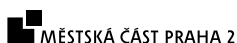
HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

RESPEKT

Mediální
partneři

Informační centrum OSN v Praze
United Nations Information Centre Prague

Za podpory

Tiráž

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY (AMO), Žitná 608/27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz;

Šéfredaktorka: Linda Coufalová, tel: 775 775 838, **e-mail:** chronicle@amo.cz;
zástupce šéfredaktorky: Tomáš Krause; **redakce:** Jan Adamov, Michaela Dvořáková, Petr Hanzlík, Jakub Kopřiva, Rafat Kurdi, Tomáš Kremel, Petra Oslancová, Eva Pazderková, Kateřina Poremská, Michal Říha, Zuzana Svobodová, Andrea Tunysová; **fotografie:** Hana Kratochvílová, Vojtech Konečný, Monika Mléčková, Iva Gejdošová, Daniela Klodnerová, Michal Janata; **sazba:** Linda Coufalová, Tomáš Kremel; **layout:** Jan Václav.

Prezentované názory nemusí vyjadřovat stanovisko redakce (vydavatele).

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs